

HORIZON
2020

Creative
Europe

PERSBERICHT

9 ERFGOEDPROJECTEN GERICHT OP INNOVATIE EN INTERNATIONALE RELATIES GENOMINEERD VOOR DE TWEEDE EDITIE VAN DE SPECIALE ILUCIDARE PRIJZEN

Onder embargo 10/06/2021, 11:00 MEZT

Brussel, 10 juni 2021

Het ILUCIDARE-consortium, samen met Europa Nostra en de Europese Commissie, kondigen met trots de genomineerde projecten aan voor de 2021-editie van de speciale ILUCIDARE prijzen, uitgereikt in het kader van de Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen! Deze projecten zijn prachtige voorbeelden van erfgoedprojecten gericht op innovatie en internationale betrekkingen.

De negen genomineerde projecten zijn uitgevoerd door erfgoedbeoefenaars uit acht landen in Europa en daarbuiten. Alhoewel de types en de reikwijdte van hun activiteiten divers zijn, laten ze allemaal zien hoe erfgoed het potentieel heeft om waardevolle banden tussen landen en gemeenschappen te creëren, om innovatieve oplossingen te ontwikkelen en om sociale verandering te stimuleren.

De 9 genomineerde projecten voor de speciale ILUCIDARE prijzen 2021 zijn:

Erfgoed-innovatie

- 3D Reconstructie van Maison du Peuple – Hortamuseum, Brussel, België
- Basiliek van Santa Croce, Lecce, Italië
- HAP4MARBLE - Marmer Conservatie door Hydroxyapatiet, Italië
- AP Valletta, Malta

Erfgoed-diplomatatie

- Noord Libanon Project, Italië/Libanon
- Vrienden van Bryggen en de Bryggen Stichting, Bergen, Noorwegen
- Behoud van de wijnkelders van Negotinska Krajina, Servië
- Restauratie van de leerschilderijen in de Hal der Koningen van het Alhambra, Spanje
- EU-LAC Musea – Musea, gemeenschap & duurzaamheid in Europa, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, Verenigd Koninkrijk

“De 9 genomineerde projecten voor de speciale ILUCIDARE prijzen getuigen van de vindingrijkheid, dynamiek en zingeving van de erfgoedwereld. Van het gebruik van de nieuwste technische oplossingen voor erfgoedbehoud tot het cultiveren van relaties tussen gemeenschappen en landen door middel van cultureel erfgoed, zowel in Europa als over de hele wereld. Deze uitstekende projecten laten de baten zien van werken tussen disciplines en over grenzen heen, zodat we de overdracht van ons gedeelde erfgoed aan huidige en toekomstige generaties kunnen verzekeren. Namens het ILUCIDARE consortium wil ik deze uitmuntende prestaties feliciteren omdat zij belichamen waar ILUCIDARE met trots voor staat, en ik heet u allen van harte welkom in de levendige, internationale ILUCIDARE-gemeenschap. Deze voorselectie is al een belangrijke mijlpaal en we kijken ernaar uit jullie te ondersteunen om er het beste uit te halen. De ILUCIDARE partners staan klaar om jullie de zichtbaarheid en de ondersteuning te geven die jullie zeer verdienen”, aldus Koen Van Balen, ILUCIDARE projectcoördinator (KU Leuven, België).

“De genomineerde projecten voor de speciale ILUCIDARE prijzen 2021 laten het enorme potentieel van ons cultureel erfgoed zien, namelijk dat het kan fungeren als katalysator voor creativiteit en innovatie, en dat het de solidariteit tussen mensen en samenwerking tussen landen kan bevorderen. In deze tijd dat de Europese Unie en haar burgers zich bezighouden met het vormgeven van een gedeelde visie voor de toekomst, bewijst elk van de 9 genomineerde projecten het vermogen van de erfgoedwereld om innovatieve, effectieve en creatieve oplossingen te bedenken voor grotere maatschappelijke problemen. Ik juich de inspanningen van de mensen en de gemeenschappen achter hen toe en ik hoop dat zij nog veel meer mensen zullen inspireren met de kracht van hun voorbeeld. Ik wil hen ook oprecht bedanken voor hun belangrijke bijdrage aan een duurzamer en veerkrachtiger Europa, ondanks de uitdagingen waar we vandaag de dag samen voor staan”, aldus Mariya

Gabriel, Europees commissaris voor innovatie, onderzoek, cultuur, onderwijs en jeugdzaken.

De uiteindelijke ontvangers van de speciale ILUCIDARE prijzen, geselecteerd door de ILUCIDARE jury – één winnaar voor uitmuntendheid in erfgoed-innovatie en één voor uitmuntendheid in erfgoed-diplomatie – zullen in het najaar van 2021 worden bekendgemaakt tijdens de European Heritage Awards ceremonie in Venetië.

De twee winnaars krijgen de unieke kans om deel te nemen aan het ILUCIDARE 'Champions Programme', een op maat gemaakt ondersteuningsprogramma om hun succes te vergroten en hun strategieën verder te ontwikkelen samen met Europese en internationale experts en met de ILUCIDARE Consortium-partners.

De speciale ILUCIDARE prijzen worden mede mogelijk gemaakt door het Horizon 2020 onderzoeks- en innovatie-programma van de Europese Unie, in aanvulling op het programma Creatief Europa voor cultuur en de audiovisuele sectoren van de Europese Unie, dat de Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen ondersteunt.

Perscontactgegevens

ILUCIDARE

Clémentine Daubeuf,
Communicatiemanager
cdaubeuf@keanet.eu
+32 2 289 26 09

Europa Nostra

Lorena Aldana,
Europees beleidscoördinator
lao@europanostra.org,
M +32 496 73 82 46

Europese Commissie

Susanne Conze,
susanne.conze@ec.europa.eu
+32 2 298 02 36

Ontdek meer

[ILUCIDARE website](#)

[Foto's en videos](#)

[Europa Nostra website](#)

OVER DE GENOMINEERDE PROJECTEN

Erfgoed-innovatie

3D Reconstructie van Maison du Peuple – Hortamuseum, Brussel, België

Van 2015 tot 2019 heeft het Hortamuseum, gevestigd in Brussel in het voormalige huis en atelier van Victor Horta, dat op de werelderfgoedlijst van UNESCO staat, een vruchtbare educatieve samenwerking gehad met **Laboratoire Alice** (Laboratoire d'Informatique pour la Conception et l'Image en Architecture) aan de La Cambre-Horta Faculteit Architectuur van de **Université Libre de Bruxelles**. Deze samenwerking leidde tot de creatie van een gedeeltelijke 3D-reconstructie van het Maison du Peuple, één van de meest invloedrijke Art Nouveau-gebouwen in België en een opmerkelijk ontwerp van de Belgische architect Victor Horta, dat helaas in 1965 gesloopt werd.

Dit ambitieuze project werd ontwikkeld door een multidisciplinaire groep, waaronder architecten en architectuurstudenten, restaurateurs, curatoren, redacteurs, een specialist in fotogrammetrisch onderzoek en een componist-pianist. Het kwam tot stand door de financiering van het **Fonds Baillet Latour** en de **Université Libre de Bruxelles**. De jury prijst in het bijzonder de innovatieve benadering van het project voor een toegankelijke database: *“De gedeeltelijke 3D-reconstructie van het Maison du Peuple toont een interessant gebruik van technologie om Horta's visie, hedendaagse bouwtechnieken en architecturale waarden te begrijpen. Het project heeft een rijk netwerk en de database wordt ondersteund door nauwkeurig onderzoek, dat gemakkelijk kan worden doorzocht en begrepen door een verscheidenheid aan doelgroepen, van specialisten tot enthousiastelingen of nieuwsgierigen.”*

Contact: Benjamin Zurstrassen | b.zurstrassen@hortamuseum.be | hortamuseum.be

Basiliek van Santa Croce, Lecce, Italië

De restauratie van de opmerkelijk beeldhouwde façade van de basiliek van Santa Croce is gebaseerd op een innovatief selectieproces van behandelingen en technieken, dat op grote schaal werd verspreid onder zowel experts als het grotere publiek en bezoekers met behulp van een verscheidenheid toegespitste activiteiten.

Het restauratieproject werd uitgevoerd in samenwerking met de **hoofdinspecteur van archeologie, schone kunsten en landschap van Brindisi en Lecce**, die het projectontwerp en het projectbeheer op zich nam, en het **aartsbisdom van Lecce**, de eigenaar van de kerk. De restauratiewerkzaamheden werden uitgevoerd door **Nicoli S.p.A., Lequile (LE)**. Het werd gefinancierd door de EU via de regio Apulië via het **Fonds voor Ontwikkeling en Cohesie 2007-2013** en door het **Italiaanse ministerie van Cultuur**.

De jury merkte op dat “de lokale gemeenschap sterk betrokken is geweest, het restauratieproces werd gecommuniceerd en uitgelegd aan de gemeenschap. De oplossingen die in dit opzicht zijn aangenomen, geven gehoor aan de specifieke omgeving van de plaats en vormen een inspirerend voorbeeld van goede praktijken dat op andere locaties kan worden herhaald”.

Contact: Giovanna Cacudi | giovanna.cacudi@beniculturali.it | www.sabap-le.beniculturali.it

HAP4MARBLE - Marmer Conservatie door Hydroxyapatiet, Italië

Het HAP4MARBLE-project heeft een nieuwe behandeling ontwikkeld voor de conservering van marmeren kunstwerken. HAP4MARBLE werd gefinancierd door de Europese Commissie via een individuele training-door-onderzoek beurs van hoog niveau in het kader van de Marie Skłodowska-Curie eActies, onder toezicht van experts van de Universiteit van Bologna, Universiteit Princeton en de Universiteit van Göttingen.

Het HAP4MARBLE-project doelde erop om de belangrijkste verwerings-processen aan te pakken die de marmeren erfgoedobjecten en architectuur beïnvloeden. HAP4MARBLE creëerde een multidisciplinaire omgeving, die materiaalwetenschap, biomaterialen, micromechanica en petrofysica combineert met het behoud van cultureel erfgoed met het doel om hydroxyapatiet (HAP), het mineraal dat tanden en botten van mensen vormt, te synthetiseren over het oppervlak en de binnenkant van marmeren kunstwerken en zo deze verweringsprocessen tegen te gaan.

De innovatieve behandeling die voortkwam uit de gecombineerde deskundigheid en de samenwerking tussen landen is een behandeling die de ontbinding van marmer

voorkomt door een HAP oppervlaktecoating te ontwikkelen die aanzienlijk minder oplosbaar is dan marmer.

“De techniek is reproduceerbaar en wordt op verschillende locaties op grote schaal getest. Dit project heeft ook een positieve sociale impact gehad, vanwege het contact dat is ontwikkeld met gemeenschappen en belanghebbenden buiten de onderzoeksgemeenschap”, aldus de jury.

Contact: Enrico Sassoni | enrico.sassoni2@unibo.it | events.unibo.it/hap4marble

AP Valletta, Malta

AP Valletta, opgericht in 1991, is een op onderzoek gebaseerd architecten- en ontwerp bureau gevestigd in Valletta, Malta, dat al 30 jaar bouwkundige, restauratie- en interieurontwerp diensten levert. Het internationale en interdisciplinaire team van AP Valletta houdt, in samenwerking met andere architecten en professionals, een divers portfolio bij met onder meer stadslandschappen, culturele gebouwen, kantoor gebouwen, woongebouwen, winkels, horeca en industriële infrastructuur. Hun producten en interventies zijn gebaseerd op grondig onderzoek en zij zoeken naar creatieve oplossingen voor de problematiek, met altijd een oog voor de waardering en valorisatie van de openbare ruimte, erfgoedwaarde en hedendaagse bijdrage aan het welzijn en het culturele leven van lokale gemeenschappen.

AP Valletta heeft de historische omgeving van Valletta overtuigend omarmd als een belangrijk onderdeel van de identiteit van het bedrijf. De jury waardeerde vooral het dynamische perspectief van het bedrijf op erfgoed: *“Het werk is geworteld in het theoretische principe dat erfgoed niet statisch is, maar constant evolueert. Het bedrijf heeft van Valletta hun levende lab gemaakt waar ze nieuwe erfgoedideeën kunnen testen.”*

Contact: David Felice | davidf@apvalletta.eu | www.apvalletta.eu

Erfgoed-diplomatie

Noord Libanon Project, Italië/Libanon

Het Noord Libanon Project (NoLeP) is een archeologisch onderzoeksproject dat een gebied van ongeveer 100 km² onderzoekt in Koura, een regio gelegen nabij de

moderne stad Tripoli. Om de doelstellingen van NoLeP te bereiken, werd een gezamenlijk Italiaans-Libanese multidisciplinair team gevormd tussen de Universiteit van Udine en de Libanese Universiteit - 3rd Branch, met deelname van het Directoraat-Generaal van Libanese Oudheden (DGA) en het Institut Français du Proche-Orient (IFPO) in Beiroet. Financiële steun werd verleend door de Universiteit van Udine, het Italiaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken en Internationale Samenwerking en de NGO COSV.

Na drie jaar veldwerk zijn 100 archeologische vindplaatsen herontdekt en op grote schaal gedeeld, dankzij het volledige onderzoek van het oude grondgebied dat in deze eerste fase van het project is uitgevoerd. Op deze manier is het mogelijk geweest om een ongelooflijk rijk archeologisch en cultureel landschap aan het licht te brengen, waar sinds de bronstijd beroemde steden floreren.

“Dit is een goed voorbeeld van de positieve effecten van door erfgoed geleide internationale samenwerkingen in een land met veel uitdagingen, niet alleen met betrekking tot het erfgoed zelf. Het project heeft lokale bewoners betrokken, het bewustzijn van dit erfgoed vergroot en uitwisselingen tussen lokale gemeenschappen en internationale experts mogelijk gemaakt”, aldus de jury.

Contacts: Marco Iamoni | marco.iamoni@uniud.it | <http://dium.uniud.it/>
May Haider | may.haider@ul.edu.lb | <http://cresh.ul.edu.lb>

Vrienden van Bryggen en de Bryggen Stichting, Bergen, Noorwegen

In 1962 werden de **Vrienden van Bryggen** en de **Bryggen Stichting** opgericht om de resterende houten gebouwen in een historisch havengebied van Bergen te beschermen. Tegenwoordig is de Vrienden van Bryggen een actieve verspreider van de handelsgeschiedenis van de Hanze in en buiten Noorwegen, en door middel van erfgoed, ondersteunt door EU-financiering voor grensoverschrijdende samenwerking, draagt de Stichting bij aan het blazen van nieuw leven in eeuwenoude inter-Europese banden en interculturele betrekkingen.

Dit prachtige voorbeeld van een Noorse middeleeuwse stadsformatie blijft de basis voor het ontwikkelen van essentiële internationale betrekkingen. Met steun van EU-financiering is een aantal internationale projecten met succes uitgevoerd, zoals "Bescherming van historische locaties aan het water - Bryggen in Bergen als

voorbeeld", met partners uit Engeland, Polen en Nederland en steun van het Cultuur 2000 programma; en "Gespecialiseerd in traditioneel vakmanschap om ons Europese houten erfgoed te behouden" met partners uit Litouwen, Polen, Slowakije en Duitsland.

De jury benadrukt de rol van de verenigingen bij het uitwisselen van kennis en ervaring, in binnen- en buitenland: *"Zowel de Bryggen Stichting als Vrienden van Bryggen streven er voortdurend naar om het belang van restauratie en conservering te demonstreren door hun werk te tonen aan internationale bezoekers in Bergen en kennis uit te wisselen met verschillende Europese culturele erfgoedgroepen tijdens hun reizen om contacten te leggen in het buitenland, voornamelijk tussen de vroegere Hanza Bond-steden maar ook daarbuiten. Deze inspanningen hebben geleid tot de oprichting van vele vennootschappen met vele andere landen. Ze zijn een prachtig voorbeeld voor andere gebieden met houten bebouwing."*

Contact: Bernt-Håvard Øyen | oyb@stiftelsenbryggen.no | stiftelsenbryggen.no

Behoud van de wijnkelders van Negotinska Krajina, Servië

Dit lange termijn conserveringsproject richt zich op het herstel van *pivnice*, de lokale architectuur van wijnkelders die te vinden zijn in het Negotin grensgebied van Servië. In 2010 werden de verzamelingen van *pivnice* opgenomen op de voorlopige lijst van UNESCO-werelderfgoed. Sindsdien is een langdurige samenwerking gestart tussen het **Instituut voor de Bescherming van Culturele Monumenten van Servië** en het **Cultureel Erfgoed zonder Grenzen (CHwB)** het Zweedse kantoor in Tirana, Albanië (later **CHwB Albanië**) om de krachten te bundelen en te beginnen met de reconstructie van de kelders door middel van jaarlijkse Regionale herstelkampen. Deze kampen hielpen de kloof tussen de financiering voor de restauraties overbruggen en trainden arbeidskrachten zowel academisch als in de ambachten.

In 2018 begon het internationale project Zomerscholen voor Architectuur van **Grupa arhitekata**, waardoor experts en deelnemers van over de hele wereld kwamen werken aan de *pivnice*.

"Bij dit project zijn experts en studenten uit meerdere disciplines betrokken, uit de Balkan en vele andere landen. Deze educatieve kampen helpen bij het herstel van de kelders, maar hebben ook een belangrijke overdracht en uitwisseling van

ambachtsvaardigheden mogelijk gemaakt op zowel lokaal als internationaal niveau”, benadrukt de jury.

Contacts: Bosiljka Tomašević | bosiljka.tomasevic@heritage.gov.rs | www.heritage.gov.rs/latinica

Restauratie van de leerschilderijen in de Hal der Koningen van het Alhambra, Spanje

De unieke collectie lederen muurschilderingen die de gewelven van de Hal der Koningen van het Paleis van het Alhambra sieren, is zorgvuldig gerestaureerd dankzij de waardevolle internationale samenwerking tussen de verschillende organisaties en bedrijven uit Spanje, Frankrijk, Italië en België. De restauratiewerkzaamheden werden beheerd door het **Andalusische Instituut voor Historisch Erfgoed (IAPH)** en de **Raad van Alhambra en Generalife**, die het project financierden.

Aan het project namen het **Nationaal Centrum voor Wetenschappelijk Onderzoek** in Parijs, de **Pablo de Olavide Universiteit** en de **Universiteit van Sevilla** deel. De restauratie-experts van de Raad van Alhambra en Generalife en het IAPH-personeel wisselden technische kennis uit met Europese experts van de **Italiaanse Conservatie en Onderzoek** in Rome, het **Biologisch Onderzoekslaboratorium van het Italiaanse Centraal Instituut voor Onderzoek** en het **Koninklijk Instituut voor Cultureel Erfgoed** in België.

“Dit opmerkelijke erfgoed heeft een internationaal belang vanwege de context van rijke historische interculturele uitwisselingen waarin het is ontstaan. Het unieke karakter en de zeldzame en ongebruikelijke uitdagingen op het gebied van conservatie maakten het mogelijk om strategische samenwerkingsrelaties te ontwikkelen tussen interdisciplinaire en internationale experts voor het behoud ervan”, benadrukte de jury.

Contact: Antonio Peral (personeel en technische dienst) antoniog.peral@juntadeandalucia.es | Jesús Bermúdez (personeel en technische dienst) jesusv.bermudez@juntadeandalucia.es | Inma García Leyva (pers en informatie) comunicacion.pag@juntadeandalucia.es | www.alhambra-patronato.es

EU-LAC Musea – Musea, gemeenschap & duurzaamheid in Europa, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied, Verenigd Koninkrijk

EU-LAC Musea is een internationaal team van 35 museumprofessionals, onderzoekers en beleidsmakers in de Europese Unie (EU) en Latijns-Amerika en het Caribisch gebied (LAC). Sinds 2014 heeft deze internationale samenwerking gezamenlijk nieuwe inzichten ontwikkeld over de ontwikkeling van museumgemeenschappen, jeugdwerk en digitale curatie, om een visie van musea gericht op gemeenschapsbehoeften te onderzoeken en te promoten. Tot op heden heeft dit project met succes uitwisselingen tot stand gebracht en de relaties tussen 154 landen verbeterd, waarbij 108.365 mensen persoonlijk of online betrokken waren bij de projectactiviteiten en het webportaal.

De indrukwekkende omvang van het initiatief wordt ondersteund door financiering van het **Horizon 2020 EU onderzoeks- en innovatie-programma**, onder subsidieovereenkomst nummer 693669. Projectpartners zijn onder meer de **Universiteit van St. Andrews** in Schotland (coördinator), **ICOM**, de **Pauselijk Katholieke Universiteit van Peru**, het **Nationale Museum van Costa Rica**, **Australische Universiteit in Chili**, **Universiteit van West-Indië**, **Universiteit van Valencia** in Spanje en het **Nationaal Archeologisch Museum** in Lissabon, Portugal.

De jury prijst het belang van de interculturele, intercontinentale en internationale betrekkingen die gecreëerd en onderhouden worden door de EU-LAC Musea: *“EU-LAC is een gerenommeerd internationaal netwerk dat culturele waarden deelt door middel van het beheer en de zorg voor culturele gebouwen en monumenten. Ze vertegenwoordigen niet alleen een internationale samenwerking tussen deskundige organisaties, ook bouwde het netwerk geleidelijk een gemeenschap op met veel kleinere organisaties in verschillende culturele sectoren in verschillende delen van de wereld, waardoor een gemeenschappelijke taal werd gecreëerd door de erkenning van een gemeenschappelijk doel.”*

Contact: Karen Brown | keb23@st-andrews.ac.uk | www.st-andrews.ac.uk

OVER DE SPECIALE ILUCIDARE PRIJZEN

De speciale ILUCIDARE-prijzen, uitgereikt in het kader van de Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen, doelen erop om aan te tonen dat cultureel erfgoed een krachtige bron is voor het versterken van internationale uitwisseling en samenwerking en voor het stimuleren van door innovatie geleide duurzame ontwikkeling.

De Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen worden sinds 2002 door Europa Nostra in samenwerking met de Europese Commissie uitgereikt en worden algemeen erkend als Europa's grootste eer op het gebied van cultureel erfgoed.

Zowel de Europese Erfgoedprijzen / Europa Nostra Prijzen als het ILUCIDARE project zijn activiteiten die zijn opgenomen in het Europees Framework for Action on Cultural Heritage dat door de Europese Commissie is opgesteld om de verdiensten van het Europees Jaar van het cultureel erfgoed 2018 in stand te houden en te verbeteren. De twee activiteiten dragen bij aan de essentiële doelstellingen om de deelname aan en de toegang tot het erfgoed te vergroten, kennis en onderzoek te mobiliseren en de internationale samenwerking en wereldwijde partnerschappen te versterken door middel van het cultureel erfgoed.

Vanwege de medefinanciering door het Creative Europe programma en het Horizon 2020 programma zijn de speciale ILUCIDARE prijzen een concreet voorbeeld van de wijze waarop een symbiose tussen de EU-programma's kan worden gestimuleerd met als doel om de draagwijdte van die programma's te vergroten.

Volg ILUCIDARE op sociale media

#ILUCIDARE #ILUCIDARESpecialPrizes

<https://ilucidare.eu>

ILUCIDARE is een door de Europese Unie gefinancierd project dat erfgoed promoot als een bron voor innovatie en internationale samenwerking.

Dit project heeft financiering ontvangen van het Horizon 2020 onderzoeks- en innovatieprogramma van de Europese Unie onder subsidieovereenkomst nr. 821394.

De meningen in dit document geven alleen de mening van de auteur weer en op geen enkele manier de mening van de Europese Commissie. De Europese Commissie is niet verantwoordelijk voor het gebruik dat wordt gemaakt van de informatie die erin staat.